

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emmeric Les-
ner, Heinrich Schalak & Op-
pelt Nachf., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Anstiu-Engel:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate edi-
țiile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
țarful nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 188.

Brașov, Sâmbătă 25 August (7 Septembrie).

1907.

Un „apostol“ rățacit.

Mare bucurie domnește în tabăra
pressei maghiare guvernamentale, fiind
că s'a pus în mișcare „apostolul fră-
țietății maghiare-române“ din Bănat,
vestitul deputat Burdia, care face un
turneu prin comunele din cercul său
electoral, pentru a da seamă alegăto-
rilor despre activitatea sa. Și-a ince-
put turneul în 29 August în comuna
Corniareva. În drumul său a fost în-
soțit de directorul pădurilor comuni-
tății de avere Balazs Sandor, de pri-
marul din Caransebeș Bordan și de
mai mulți prietini ai săi.

Precum spun raporturile pe cât
de entuziaste pe atât de exagerate
ale foilor maghiare, Burdia a fost
primit călduros de popor care era
adunat cu miile. Pretutindenea au
fălfait steaguri naționale maghiare și
s'au auzit strigările de „să trăiască“
și „eljen.“ În unele locuri, ca la Bo-
zovici a fost întâmpinat de un ban-
deric în toate localitățile Burdia a
îndemnat pe popor la „iubire de pa-
trie și la buna înțelegere cu poporul
maghiar“. Când au intrat în Bozovici
era însoțit deputatul acesta guverna-
mental, se zice, de trei sute călăreți,
de cinci sute de trăsuri și mai mult
de zece mii oameni. (?) Aici în Bozovici
tot orașul a fost împodobit cu stea-
guri naționale maghiare. În piața
era ridicat un arc de triumf mare.
În darea sa de samă Burdia să
fi vorbit mai întâiu de situațiunea
gravă a guvernului Wekerle, apoi de
împrejurările în cari guvernul a luat
puterea și a restabilit constituția căl-
cată în picioare de guvernul traban-
ților. În fine a laudat activitatea gu-
vernului, care, zice, e așa de folosi-
toare țării, și a îndemnat pe po-
por să nu asculte de agitatori, să-și
iubească patria și să caute a se în-
țelege cu nobila națiune maghiară,
condamnând pe aceia, cari vor să desbina
pe Maghiari cu naționalitățile și pro-
mițând, că din parte-i va lucra în

toate chestiunile țării cu abnegațiune
patriotică, etc. După amiază a fost
banchet mare.

În 3 Septembrie a ajuns la Or-
șova, aici asemenea a fost banchet,
retragere cu torțe, etc., iar Burdia
și aici s'a distins cu afirmarea rău-
țioasă și lașă, că guvernul ar fi atacat
de niște elemente cari umblă să ni-
micească unitatea statului, etc.

Unul dintre raporturile, pentru
cari lăsam toată răspunderea foilor
ce le publică, se sfârșește cu urmă-
toarele caracteristice rânduri: „Ma-
rele merit a lui Burdia este, că a li-
berat întreaga graniță militară de o-
dinioară de sub influința agitatorilor
fără conștiință și a convertit-o la sim-
țăminte și la spirit patriotic.“

Nu e greu de înțeles cine sunt
agitatorii, de cari vorbește Burdia
partizanul și sluga ministrului An-
drassy și a lui Apponyi.

Aceasta unealtă a celor dela pu-
tere nu se poate susținea decât nu-
mai punându-se în contrast cu senti-
mentele și mișcarea naționalistă din
sânul Românilor și strigând dimpre-
ună cu stăpânii săi contra „agitato-
rilor“. După toate câte le-a săvârșit
acest Burdia pentru a se pune în gra-
ția celor dela guvern, el ni-se înfăți-
șează ca prototipul, ca un rege în-
tre semidoctii noștri periculoși, cari
consideră domeniul politicii naționale
ca obiect de speculă pentru interese
și favoruri vremelnice și pentru satis-
facerea ambițiunii și vanității lor per-
sonale. Pentru a se convinge despre acea-
sta n'are decât să cetească cineva scri-
soarea ce a publicat-o Burdia zilele
trecute în scop de a se apăra și așa
face însuși reclamă mai ales în ce
privește isprava Maghiarilor de la
cârmă pe care o prezintă ca opera
lui: înființarea gimnaziului maghiar în
Caransebeș.

Dacă s'a putut ca un astfel de
om să câștige fie și numai în treacăt
atâta importanță într'un cerc ca Ca-
ransebeșul, de vină este cum am mai

zis în prima linie negrija conducerii
partidului național român, care odi-
nioară era atotputernic în acest cerc.
Dar să nu creadă Burdia cu ai săi
că va trece mult până să se deschidă
ochii poporului astăzi amețit și sedus
prin apariția deșartă a trecerii ce o
are la guvern Burdia. Va sosi curând
ciasul care-l va trezi!

Consiliu de miniștri ungar. Din Buda-
pesta se anunță, că luni în 9 l. c. se va
întruni acolo consiliul de miniștri, în care
afară de cele mai urgente afaceri curente
se va dezbate și asupra negocierilor cu
Austria pentru pact. Aceste negocieri se
vor începe probabil la 11 Septembrie în
Viena.

Ministrul Josipovich asupra chestiunii
croate. Un colaborator al ziarului Magyar
Szó, având o convorbire cu ministrul
pentru Croația, Josipovich, i-a pus urmă-
toarea întrebare: În ordonanța de execu-
tare a pragmaticei de serviciu pentru îm-
piegații drumurilor de fier se prescrie cuno-
ștința limbii croate în comunicațiunea
dintre impiegații căilor ferate de stat și
autorități, iar cunoștința limbii maghiare
e stabilită numai ca condițiune de calificare.
Binevoii a-mi spune dacă această dispoziție
este a se înțelege drept o concesiune nouă
făcută Croaților?

Ministrul Josipovich a răspuns la
aceste întrebări: Nu e vorba de o nouă
concesiune, ci numai de o formulare mai
precisă făcută pe baza pactului ungaro-
croat. În puterea acestui pact (art. 30 din
1868) în Croația este limba croată limba
statului, prin urmare și limba autorităților
este cea croată, pe când în Ungaria limba
maghiară este limba oficială. Această de-
osebire ar trebui să se egalizeze astfel, că
ar trebui să se ceară dela impiegații căilor
ferate de stat, că în comunicația lor cu
autoritățile croate să se folosească de limba
croată. Încât pentru cunoștința limbii ma-
ghiare ea nu poate fi decât o condiție de
calificațiune. Căile ferate de stat sunt o
întreprindere privată și prin urmare sta-
bilesc ele însăși, ce cunoștință de limbi
să ceară dela impiegații lor. O condiție de
drept public limba maghiară nu poate fi.

La întrebarea dacă formularea aceasta
mai precisă a textului, ar putea să mai
mulcomească coaliția croată, ministrul a
răspuns: Poate că da, poate că nu. Sigur
e numai că ordonanța s'a redigat cu o

considerare mai strictă la art. 30 din 1868.
Ori-cum ar fi, eu sperez sigur că la
toamnă se va face pace. Starea de războiu
nu poate dura vecinic. Dacă pacea va fi
de lipsă, — și la toamnă ea va deveni o
necesitate, — atuncea cred că o vom și
face, se va găsi chipul și modul pentru
aceasta.

Svonuri despre o criză ministerială.
Iarăși se vorbește despre o criză ministe-
rială iminentă. În cercurile politice bine
informate se susține adesea că la toamnă
vor eși din cabinet ministrul de honvez
Jekelfalussy din cauză de boală, ministrul
croat Josipovich și ministrul a latere Zichy.
Acesta din urmă va trebui se repună
din cauza conflictului ivit între independenți
și poporali.

Adunarea generală a „Asociațiunei“. Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din sta-
tute membri „Asociațiunei pentru li-
teratura română și cultura poporului
român se convoacă la

Adunarea generală ordinară
în Bistrița, în zilele de 21 și 22 Sep-
temvrie st. n. 1907.

Programul adunării este:

Ședința I.

Sâmbătă la 21 Sept. st. n. la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru: a) examinarea raportului general; b) censurarea socotelilor anului 1906 și a proiectului de buget pentru anul 1908; c) inscrierea membrilor.
5. Prezintarea eventualelor propuneri.*)

Ședința II.

Duminică la 22 Sept. st. n. oarele 10 a. m.

1. Rapoartele comisiunilor.
2. Alegerea comitetului central, a prezidentului și a vice prezidentului.

FCILETONUL „GAZ. TRANS.“

Căruța Postei.*)

(Cum călătoreau strămoșii noștri)
de Nestor Urechia.

Dacă luăm în revistă, călătorii streini
cari ne-au lăsat scrise relațiuni asupra că-
lătoriilor lor în Țările române, constatăm
că, în general, la intervale de ani și se-
cole, ei s'au unit într'un accord touchant
pentru a se vâlcări asupra mizeriilor îndu-
rate pe tristele drumuri ce au străbă-
tut, dar și spre a proclama admirațiunea
lor pentru Poștele române.

Ce fel de călători streini treceau în
Principate?

Rari negustori, din care foarte puțini
ne-au lăsat scrise impresiunile lor, Misio-
nari catolici, care cutreerău Principatele
pentru căutarea și punerea pe bună cale a
dreptcredincioșilor lor. Mulți misionari
de aceștia au lăsat scrieri prețioase în
amănuntele ce au dat asupra stărei Țări-
lor române. Ei au fost însă în genere,
muți asupra condițiilor în cari au călătorit.

Unei clase speciale de oameni dato-
rim ceva mai deslușite relațiuni de călă-

torie prin Principate și anume ambasadorii,
trimiși străini extraordinari.

Prin Moldova, între Galați-Iași și fron-
tiera polonă sau austriacă, treceau amba-
sadorii, cari dela Constantinopol se duceau
în Polonia, Rusia și Germania și vice-versa.

Prin Muntenia, între Giurgiu și Turnu-
Roșu și București și Pitești, treceau iarăși
ambasadorii străini, cari se duceau dela Con-
stantinopol în Austria și în Occident și
vice-versa.

Acești călători, oameni culți, cu mo-
ravuri occidentale, adesea ne-au lăsat, fie
ei înșiși, fie prin vre-o persoană din suita
lor, impresiunile lor asupra pitoresțelor
moravuri orientale întrevăzute în Princi-
pate, precum și asupra modului de a călă-
tători, mod de a călători cu poștele ro-
mâne, căci acestor însemnate personaje,
Domnii români le puneau, cu mare zel, la
dispoziție, poștele indigene.

Puține relațiuni de acestea găsim în-
ainte de secolul al XVIII-lea.

Seniorul francez de Fourquevaux care,
în 1585, trece prin Moldova, ne spune că
s'a folosit de o căruță cum se uzitează
în această țară, așa de mică și ușorică, în
cât la un pas greu, o poți lua pe umeri.
În ea nu poate intra decât o persoană cu
salteaua și merindele sale.

Aceasta ne arată căruța de poștă deja
în uz curent în Moldova, în a doua jumă-
tate a sec. XVI-lea.

Din sec. XVII-lea, găsim prețioasa re-
lațiunea a călătoriei în anul 1650, a patri-
arhului de Antiohia Makarie, relațiunea
scrisă de diaconul său Paul din Aleppo.

Patriarhul cu toată suita sa debarcă
la Galați. Aci sunt primiți, cu onoruri, de
trimisul Domnului moldovean V. Lupu,
care le pune la dispoziție poștele și o es-
cortă de soldați. P. de Aleppo laudă aceste
poște, cu ajutorul cărora zice dânsul merg-
erea noastră era mai repede ca sborul
unei pasări. Atari poște, adaugă scriitorul,
sunt în fiecare oraș.

În călătoria ce face mai târziu în Mun-
tenia, Paul din Aleppo constată că această
țară este înzestrată cu înlesniri pentru că-
lători.

În sec. XVIII-lea, în anul 1762, are
loc iarăși între Galați-Iași și frontiera au-
striacă, călătoria ambasadorului engles
Porter, în a căruia suită se afla misiona-
rul Boscovich¹⁾, care ne-a lăsat descrițiunea
acestei călătorii. Poștele moldovene con-
tinuă, după cum vedem din această relație,
a fi excelente, dar mai vedem și cum ele
erau prilej de împilări și batjocuriri a să-
tenilor. Aceștia fug de departe din calea
ambasadorului, de frică să nu li se ia caii,
căruțele și boii de rechiziție, ba chiar și
persoanele lor. Iată ce zice Boscovich în

această privință: »În toată Moldova, stă-
pânirea are obiceiul barbar de a răpi, pen-
tru serviciul public, tot ce întâlnește în
cale, fără nici o considerație, fără plată,
precum boi, care, cai, ce se răpesc dela
țărâni de la sate și de la călători, de pe
drumurile mari. Aceste exacțiuni se fac nu
numai când trece un ambasador, ci și când
trece un curier al prințului moldovean, și
al vreunui Domn strein. Așa se explică că
un număr considerabil de frumoase regiuni,
cari se află dealungul drumurilor mari,
sunt acum părăsite, schimbate în pustiri,
căci toți sătenii au fugit, și numai la oare
care distanță de drumurile mari țara este
locuită«.

Cu multă emoțiune, Boscovich ne de-
scrie desperarea unui biet popă, care se
ducea cu căruța la Iași să vândă unt și
ouă. Bietul popă se aruncă la genunchii
ambasadorului și-l roagă, ca să nu-i ia caii
Englezul mișcat și obicinuit cu moravuri
mai occidentale, vorbește în favoarea preo-
tului; șeful excortei, maimandarul, dă dru-
mul preotului, dar declară, verdea, amba-
sadorului că dacă s'o mai amesteca în dispo-
zițiile ce i-a dânsul, el nu mai ia răspun-
derea unei călătorii plăcute.

Din același secol al XVIII-lea, din
anul 1791, interesantă este călătoria Con-
telui francez de Salaberry²⁾, în Muntenia,

*) Din „Biblioteca pentru toți“, fascic. 271.
Editura Librăriei L. Alkalay, București.

¹⁾ Boscovich. Journal d'un voyage de Con-
stantinople à Cologne (Lausanne, 1762).

²⁾ Salaberry. Voyage à Constantinople, etc.
(1791, Paris).

3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1908.

4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.

5. Inchiderea adunării generale.

La oarele 4 d. a. ședința festivă a secțiunilor științifice-literare și conferințe publice, ținute de d-nii Gr. Pletosu și Octavian Goga.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român” ținută la 24—26 August 1907.

Iosif Sterca Șuluțu m. p. prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p. secretar.

Cronica din afară.

Situația în Maroc. Amiralul Philibert telegraflază cu data de 2 Septembrie, că liniștea domnește la Masagan; triburile din împrejurimi însă sunt ușor agitate. Tratatul între notabilii din Mazagan și Casablanca continuă cu emisarii lui Muley Hafid. O luptă serioasă s'a dat Mercuri la Casablanca. Triburile Taddert și Mazabs au fost puse pe fugă. Vasele „Gloire, Gueydon” au luat parte la acțiune, trăgând vre-o 60 focuri de tunuri de diferite calibre.

Ziarele franceze publică textul proclamației lui Muley Hafid citită în moscheele din Mazagan. Această proclamație spune următoarele: Musulmanii, considerând ocupațiunea orașului Oudjda ca o glumă demnă de luat în ris, au lăsat pe frații lor fără ajutor. Dușmanul, văzând cât de slab și neputincios este sultanul actual, a pus mâna pe Casablanca, cel mai mare port marocan și a izgonit din oraș pe locuitorii. Dușmanul vrea să cuprindă Fez și Marakeșul. Muley Hafid adaugă apoi: față de unanimitatea voinței musulmanilor de a-l proclama sultan spre a apăra interesele lor și a arunca pe dușmani în mare, el primește să ia în mână stindardul, și roagă cerul să-l ajute a-și îndeplini misiunea.

Asasinarea marelui vizir persan. Dele-gatul Persiei la Viena, Kahn Isaac, care actualmente se află la Berlin, a fost inter-viueat de un redactor al lui „Lokal-Anzeiger”. Iată ce a spus el despre marele vizir: „Noi am pierdut în marele vizir pe un mare om, un bărbat de stat în adevă-ratul înțeles al cuvântului, și dela care așteptam multe. Credința pentru dinastie el a dovedit-o față de trei împărați. El a fost victima unui complot politic. Faptul este cu atât mai regretabil, cu cât marele vizir a stat ultimii ani mai mult în Eu-ropa, abia de vre-o 3 luni s'a reîntors, și prin urmare n'a putut lua parte la ră-cularea poporului și nu poate fi acuzat de această răscoală. Eu nu cred, a adăugat diplomatul persan, ca acest atentat să în-răutățească situația din Persia».

Relațiile franco-spaniole. Ziarul „Le Petit Parisien” află din Madrid, că mini-strul-președinte spaniol Maura a fost in-terviueat și a declarat că relațiile franco-

*) Eventualele propuneri au să fie prezintate în scris prezidiului Asociațiunii (în Sibiu, Strada Morii Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

dela Cerneți, satul care dă naștere în se-colul al XIX-lea T-Severinului, la Craiova, București și Zimnicea.

Cu câtă emoțiune, Salaberry, descrie pe bietul sătean român din secolul al XVIII-lea, atât de amărât, tratat ca o vită și totuși amintind nobila ginte din care descinde!

»La oare-care depărtare de Cerneți, zice Salaberry, este un munte de 1/4 de leghe cel mult, pentru străbateră căruia ne trebui 3 oare. Avui aci ocazie să ob-serv caracterul acestor bunii Valahi, cu care trebuie să știi cum să te porți. Or-donanța noastră se duse să caute țărani, cari, la început se ascuseră în pădure. După o adevărată hăituață în pădure, aduse vre-o 12 țărani. Când fugarii văzură că nu ne purtăm rău cu ai lor și că im-pingeam și noi la roată, veni și dânsii. Am numărat mai bine de 30, cari ridicau cu umerii lor trăsura, îndemnându-se unii pe alții cu strigăte bune.

»Nimic nu mă atinse mai mult decât faptul că acești Valahi se interesau de oamenii de cari mai întâi se ferise! Ce izvor de reflecțiuni! Un caporal, în uni-formă austriacă, pune pe fugă sau adună ca niște fricoase turme, oameni de trup înalt și având înfățișarea puterii, oameni care ar avea chipul unor fi ai libertății, dacă ochii lor n'ar arăta vâdit șerbirea,

spaniole vor rămâne fără îndoaială din cele mai cordiale, ori-cari ar fi evenimentele marocane. Actele celor două guverne con-cordă între ele și dovedesc o deferență mutuală a acestor două națiuni, cari stăruie în punctul de vedere al actului dela Alge-siras. Ori-cari ar fi evenimentele, ce s'ar produce, măsurile adoptate vor trebui să respecte cu credință înțelegerea stabilită și acordul semnat.

Biserica grecească din Turcia supusă controlului european. Se telegrafează din Viena »Universului« următorul rezumat al unui articol apărut în »Wiener Allgemeine Zeitung.« De zece de ani ideea națională grecească ruinează biserica ortodoxă. În adevăr, patriarhatul a luat caracterul na-țional grecesc și s'a apucat să grecezeze pe ortodoxii de alte naționalități. Patriar-chatul, prin transigența sa în chestiunea aromânilor și în chestiunea bisericească dela Varna, și-a atras ura Românilor și a Bulgarilor. Acum patriarhul trece prin gravul pericol de a pierde simpatiile stră-inătăței. Metropoliții greci din Macedonia favorizează pe față brigandagiul și asasi-natele. Această politică a patriarhatului vatămă nu numai biserica grecească ci și întreaga națiune grecească și Grecia ar trebui să despărță politica sa de aceea a patriarhatului. Numeroase petițiuni ale patriarhatului, adresate Puterilor, n'au fost luate în seamă. Patriarhatul ar tre-bui să nu uile nici un moment, că biserica ortodoxă din Turcia este și ea supusă con-trolului european.

STIRILE ZILEI.

— 24 August v.

Maj. Sa Monarhul în Klagenfurt. Joi la orele 4 p. m. a sosit Maj. Sa Monar-chul în Klagenfurt pentru a lua parte la manevrele din Carintia. La gară a fost în-tâmpinat de o mulțime mare de public în frunte cu autoritățile militare și civile. În tot parcursul drumului până la castel s'au făcut Maj. Sale mari ovațiuni.

Dela Academia Română. Vinerea tre-cută a fost întâia ședință de după vacanță, a Academiei Române. Ședințele vor con-tinua în fiecare Vinere până la Crăciun, anunțându-se la timp cele publice când se vor prezenta comunicări.

În ziua de 10 Septembrie v. a. c., se va ține la Academia Română, concurs pen-tru acordarea a 16 burse la institutul Olte-teleșanu dela Măgurele (Ilfov). S'au inseris, până în prezent, 70 eleve, dintre cari 63 din țară, iar 7 de peste graniță.

Serbările jubilarie din Bulgaria. Din Sofia se anunță, că pentru serbările jubi-lare vor fi invitați generalii tuturor regi-mentelor ruse și române, cari au luat parte la luptele dela Pleвна.

Necrolog. În Sibiu a încetat din viață în 3 Sept. n. locotenentul ces. și reg. în penziune Eugen Paskovits în etate de 41 ani. Pe defunctul îl deplâng Emiliu Pasko-vits, căpitan în prima gardă a Arcieri a Maj. Sale ca frate și Nina și Luisa Dunca de Săj, ca mătuse. Inmormântarea a avut loc ieri în cimitiriul militar din Sibiu.

Odihnească în pace!

dacă robirea nu i-ar fi făcut să creadă că sunt slabi, fără putere.

»Ce contrast între această frică și aceea figură sălbatică, acel topor înfip în brâu, aceea piele de oaie murdără dar care, aruncată pe partea stângă și prinsă la piept, amintește haina romană! Acele fășii de piele, cari legate cu niște sfori încru-cișate, formează încălțăminte la lor, a căreia noblețe este astfel întărită dar și decăzută, ori cât de departe ar fi dela încălțăminte valahă, la acea a unui curțizan dela curtea lui August!»

Mai departe, Salaberry exclamă: »Când călătorești în Valachia, trebuie să renunți la superfluitățile vieții. Să te bucuri toc-mai de strictul necesar, căci și de acesta ești adesea lipsit. Să fi fericit când nu petreci noaptea prin păduri.

»Dormi în niște colibe sub pământ, pe care numai fumul le arată a fi locuite. Valahii au grija mare de a îngropa astiel existența lor și puținul bun ce au, de frica turcilor prădători.

»Iată starea de înjosire la care asu-prirea și tirania duc oamenii!

»Intr-o seară intrarăm într'una din vizuinele ce închipe poștele și ne așeza-răm jos! slaba lumină a vetrei ne imple-decă să vedem că eram înconjurați de notabilii locului pe care curiozitatea îi adu-

Primarul Vienei Dr. Lueger se află acum la Neubruck. De aici se anunță că starea sănătății sale e neîntrerupt multă-mitoare; are apetit și somn bun.

Moartea unui celebru compozitor. Din Bergen sosește știrea, că celebrul compo-sitor norvegian Eduard Grieg a încetat din viață în 4 Septembrie în etate de 63 ani. Norvegienii deplâng moartea lui ca o mare pierdere națională. Activitatea lui artistică a stat în strânsă legătură cu viața națio-nală în Norvegia. El lasă după sine o vă-duvă, născută Hagerud, care mai de mult a știut să interpreteze așa de bine cânte-cele lui. Copii n'a avut.

Accidentele la manevrele din Austria. Față cu știrea dată de unele ziare, după care un mare număr de bolnavi și de morți s'ar fi ivit în timpul manevrelor din Carintia, ministrul de război constată că nu este semnalat nici un cas de moarte și că starea bolnavilor nu presintă nici o gravitate.

Căsătoria unui ministru rus. În Pe-tersburg, face mare senzație curioasa că-sătorie a ministrului de război, generalul Rediger. Acuma câtva timp s'a prezentat în audiență la dânsul o fată de 19 ani, spre a interveni pentru generalul Koltzev-nikov, tatăl ei, care era chemat în jude-cata tribunalului militar. Ministrul de răz-boiu se înamora de această fată, și divor-țându-se de soția sa cu care trăise 20 de ani, a decis a se logodi cu d-ra Koltzev-nikov. Miercuri sara a avut loc logodna. Foastei sale soții ministrul i-a dat o casă la Petersburg și 6000 ruble rentă anuală.

Sfințirea bisericii în Rohia. Comi-tetul parohial gr. or. din Rohia invită la serbările împreunate cu sfințirea bisericii nouă, care act solemn să va îndeplini prin Escelența Sa Inalt Preasfințitul domn arch. și metropolit Ioan, eventual printr'un de-legat din gremiu după următorul pro-gram: Sâmbătă în 1 (14) Sept. la 11 oare a. m. pornirea banderului întru întâmpi-narea Escelenței Sale ev. a delegatului său. Tot Sâmbătă la 2 oare p. m. primirea Esc. Sale la marginea tractului, la 4 oare p. m. primirea în comună, ear la 5 oare p. m. Vecernia. Duminecă în 2 (15) Sep. dim. la 7 oare începerea serviciului divin impreun-at cu actul sfințirii. La 1 1/2 oră Banchet couverta 3 cor. Sara 1/8 ore să va începe Petrecerea cu joc, ce se va aranja în lo-calul pregătit spre acest scop, prețul de intrare de persoană 2 cor. de familie cu 3 persoane 5 cor. Venitul curat e al bi-sericeii.

O nouă catastrofă pe căile ferate. — Lângă Lemberg a deraliat eri un tren ac-celerat. 14 călători au murit iar 30 sunt greu răniți.

Complotul contra Țarului. Din Peters-burg se anunță, că Miercuri dimineată au fost executați cei trei condamnați la moarte pentru că au organizat un atentat împo-triva Țarului. Iată numele lor: Naumov, Listiancov și Simiatkin. El au fost spân-zurați. Logodnicia lui Listiancov, o tânără studentă, a cerut grația ca înainte de a fi executat Listincov să se căsătorească cu dânsa. Duminecă a avut loc în biserica închisoarei căsătoria lor; martorii au fost funcționarii închisorii.

Teatru japonez modernizat. De câtva timp actorii japonezi joacă traducțiuni de

piese europene. În repertoarul lor se gă-sește Hamlet, Iuliu Căsar, Sapho, Hernani, etc. Un spectator european va reafla cu greu subiectul original. Hamlet, de exemplu, e fiul unui nobil japonez și studiază la universitate. Intr'o sară, tatăl său mort, îi apare în cimiter și-i spune că a fost asasi-nat de soția sa necredincioasă. Hamlet jură de a-l răzbuna. Piesa se desfășură apoi cam în felul operii lui Shakespeare, însă toate părțile filozofice ale dramei nu mai există. Monologul »a fi sau a nu fi« e simplu suprimat, autorul găsind, că e prea anost și prea dificil de tradus. »Sapho« a fost scrisă de Vatanabe Kater, fără ca aceasta să fi cetit măcar o pagină din opera lui Alphonse Daudet. El s'a mulțumit cu ceea-ce i-a recitat din acea piesă celebra actriță Kavakani, după-ce s'a reîntors dela un turneu. Celelalte compoziții europene nu sunt mai bine tratate.

Un chimist, care și-a jertfit viața pentru știință. S'a scris adesea despre fap-tele curajoase ale învățaților, cari expri-mentează cu propria lor persoană câte o metodă sau teorie a invențiunii lor. »Standard« raportează în privința aceasta un caz remarcabil pentru continuitatea energiei și a voinței desfășurate: »Dr. Seneca Powe, profesor de chimie, a murit la Greenwich (Connecticut) în niște im-prejurări mișcătoare. El a fost de 3 ani chinuit de o boală, pe care a contractat-o voind să demonstreze, că alcoolul pur este un antidot la inveninarea prin acid carbonic. În mai multe rânduri profesorul a sorbit venin de acesta înaintea elevilor săi, spre a face această demonstrațiune, iar urmarea a fost că sănătatea lui s'a dărăpănat.

»Turneul« Impăratului. Există încă în armata germană un vechiu obicei, suve-nire din epoca marelui Frideric. De câte-ori în cursul unei reviste militare cade un ofițer de pe cal, el trebuie să ofere un punch tuturor camarazilor săi. Impăratul actual, căruia i s'a întâmplat micul accident, că a căzut de pe cal în decursul marelui părăzi dela Hanovera, cum am raportat mai ina-nte cu câteva zile, n'a uitat vechea tradi-țiune. Abia s'a urcat iară pe cal, și a și zis cătră ofițerii ce-l înconjurau: — »E o glumă, care mă va costa scump. Sunt obli-gat acum de a oferi un punch întregului corp de armată«. Iată pentru ce Wilhelm II. va plăti zilele acestea »turneul imperial«, ofițerilor din Hanovera.

Tirania banilor. Vestitul rege al pe-trolului din America John D. Rockefeller a instalat în casa sa din Cleveland sistemul de alarmă cel mai complet ce se poate imagina în contra hoților. Și, ca și când aceasta nu ar fi de ajuns. Rockefeller, doarme într'o cameră din etagiul de sus, în care nu se poate pătrunde decât tre-când prin mai multe camere, unde sunt instalați servitorii lui cei mai credincioși. Sara lampe electrice puternice, cu care ilu-minează terenul în jurul casei lui Rock-feller și cel puțin trei oameni suprave-ghiază locurile și patrulează jur-imprejur. Regele petrolului are doi gardieni, un Ir-landez și un Elvețian, cari nu-l părăsesc nici odată.

Intinderea holerei în Rusia. Din Pe-tersburg se anunță, că epidemia de holeră crește în mod simțitor. În Nowgorod s'au constatat 13 casuri nouă de holeră.

El debarcă în Călărași, unde este pri-mit cu multă bunăvoință de tânărul is-pravnic Bogdan. Despre drumul dela Călă-rași la București ne spune că n'are nimic interesant. Dela București, pleacă spre Căineni-Turnul-Roșu, având ca tovarăș de călătorie pe faimosul Dudescu, le Comte Dudesco logothett-maray, Conte de Dudescu, logofăt mare, care se ducea să petreacă stagiunea de ape la băile dela Baden.

Contele de Lagarde ne descrie cu multă vervă pe acest boer, prototip al boerilor munteni. Ne spune că, deși ruinat, trăește încă pe credit și călătorește ca un satrap: 12 arnăuți îl escortează călare până la frontieră, ca și cum s'ar duce să ia în stăpânire Transilvania. Pretutindeni i-se fac onoruri; la Pitești toată boerimea îi iese înainte și îi oferă atâtea dulcetuuri și licheruri, câte ar trebui unei prăvălii să se întemeieze în Germania. Dudescu în-fundă cu zaharicale până și tecile pistoa-lelor arnăuților săi.

Deoarece nobilul francez și nobilul român aveau a călători împreună până la Viena, timp de 20 de zile, ei se prind frați de cruce, după îndemnul lui Dudescu.

»Contele Dudescu, scrie de Lagarde, aruncă într'un vas o cruculiță de fildes ce purta la gât, mai puse și pâine și sare și îmi zise: repetă cu mine: pe cruce, pe

sesse. Ordonanța noastră, zise cu gravitate: ilumina: Toți repetară în cor: ilumina, ilumina.

»Mă așteptam la vre o iluminăție, când văzii sosind o lumânare strâmbă, co-coșată, adusă cu demnitatea cerută, de notarius al locului.

»După ce furăm bine cercetați, ni-se dete voie să ne culcăm cu găinile, ce tre-buia să mâncăm a doua zi.

Intrăm în secolul al XIX-lea. Călătorii se împleșec. Un nou fel de călători apare: călătorul amator, viatorul diletant. Nu nu-mai ambasadori obligați de profesiunea lor, dar și artiști, scriitori iluștri din străin-ătate îndrănesc, de gust, spre a culege impresiuni și învățături, să cutreere Țările Române. Ba găsim și femei ca d-na de Carlovitz,¹⁾ imitând pe nobila engleză Lady Craven²⁾, care în secolul precedent, 1788, făcuse drumul Giurgiu-București-Căineni.

Printre mulți alții, să cităm pe con-tele de Lagarde³⁾ care, în 1812, a între-prins o călătorie dela Moscova la Viena prin Kiew, Odesa, Constantinople, Bucu-rești și Hermannstadt.

¹⁾ M-me de Carlovitz, „Voyage dans les Principautés Danubiennes” în „Revue de Paris” (1856).

²⁾ Lady Craven, Voyage en Crimée en 1789.

³⁾ Comte de Lagarde, Voyage de Moscou à Vienne etc.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906		1907	
19 August.		11 August.	18 August.
A c t i v :			
106.276,516	75151516 Reser. metal. aur 79442821	111.167,980	113.037,821
998,327	31125000 " Trate aur 33595000	915,447	752,939
79.975,310	Argint și diverse monede	91.458,177	99.564,728
28.671,101	Portofoliu Român și străin.	35.074,434	35.498,592
11.999,924	*Impr. contra efec. publice 12471650	11.999,924	11.999,924
14.801,390	" " " in cont-corent 23026942	15.806,084	15.806,084
2.908,324	Fonduri publice	3.253,121	3.253,121
5.768,681	Efectele fondului de rezervă	5.898,570	5.900,315
603,725	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	638,475	638,475
352,816	Imobile	216,452	302,757
95.948,395	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	110.662,499	110 651,049
9.600,092	Cheltueli de Administrațiune	14.726 328	10.900,902
24.302,773	Depozite libere	26.006 828	24.685.644
382.207,374	Conturi curente	427.824,319	432.992,351
	Conturi de valori		
P a s i v :			
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21.373,442	Fond de rezervă	23.051,453	23.051,453
3.222,588	Fondul amortis. imob. și material . . .	3.473,646	3.473,646
247.524,790	Bilete de Bancă în circulațiune	276.120,090	281.218,850
1.646,498	Profituri și pierderi	2.077,070	2 077,070
491,661	Dobânzi și beneficii diverse	439,561	520,283
95.948,395	Depozite de retras	110.662,499	110 651,049
—	Conturi curente	—	—
382.207,374	Scontul 5%	427 824,319	432.992,351
	* Dobânda 5%.		

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Septembrie 1907.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	19	—
"	Grâu mijlociu	18	—
"	Grâu mai slab	17	—
"	Grâu amestecat	16	—
"	Săcară frumoasă	14	—
"	Săcară mijlocie	13	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu	8	—
"	Ovăș frumos	7	—
"	Ovăș mijlociu	6	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (mei)	10	—
"	Mazăre	12	—
"	Linte	40	—
"	Fasole	16	—
"	Sămânță de in	22	—
"	Sămânță de cânepă	19	—
"	Cartofi	3	—
"	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	36
"	Carne de porc	1	36
"	Carne de oaie	—	96
100 kil.	Sân de vită prospăt	40	—
"	Sân de vită topit	62	—

Un tânăr, care a absolvat cu succes foarte bun o școală specială agronomică (3 ani), dovă din cele mai importante institute

promologice ale Germaniei și un curs comercial, având o praxă de 3 ani în specialitatea sa, caută un **post independent pe o moșie mai mare.**

Preferă în deosebi branșa de promolog și viticultor.

Posede în scris și în cetit limba română, germană și maghiară.

Oferte cu indicarea salariului a să adresa administrațiunii „Gazetei Transilvaniei“.

Schimbare de local.

LEOPOLD SOLE

Graveur și fabricant de

Stampile de Cauciuc

Dela 1 Sep-temvrie a. c.

se mută

în Prăvălia din casele

lui **COPONYI, Strada Vămei,**
colțul Stradei Mihail-Weis Nr. 2.

[2971,4-5.]

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5:31 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8:06 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10:26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la óra 3:20 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4:59 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11:35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2:19 min. p. m. (ce viné pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6:50 séra. (* (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8:26 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 2:50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7:00 m. séra.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9:02 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3:14 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 9:47 séra.
- IV. Tren de pers. la 6:14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4:52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7:51 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9:28 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7:28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2:00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4:55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9:18 min. séra.
- V. Tr. accel. la órele 10:14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persoane la óra 8:25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 2:00 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6:13 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10:08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7:12 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1:17 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 7:34 séra.

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadt).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Sirup de smeură de munte

aromatic, natural,
cu garanție recomandă foarte ieftin

Trimiteri cu poșta în fiecare zi.

O recerintă a frumsetei este Teintul frumos.

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei

MARGIT-CREMA

a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pielea moale ca catifeaua, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrii, petele de ficat și orice necurătenie a feței.

O particularitate avantajoasă a Crèmei este că nu face pielea lucie ca alte crème, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantajul principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Se capătă în toate farmaciile și droguerii.

Producător: **CLEMENS v. FÖLDES**, farmacist în Arad.
Comande de 6 cor. să trimit franco.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute ésecuta orî-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și coloré

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORÉ.

ANUNȚURİ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toă mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.